

Remissvar om betänkandet Att kriminalisera överträdelser av EU-förordningar (SOU 2020:13)

Sammanfattning

Kemikalieinspektionen välkomnar att utredningen lämnar förslag till tekniker för utformningen av straffbestämmelser om överträdelser av EU-förordningar i syfte att stärka såväl rättssäkerhet som effektivitet.

Kemikalieinspektionen delar utredningens bedömning av behovet att överväga lämplig sanktionsform före valet av metod för utformning av straffbestämmelser. Kemikalieinspektionen bedömer att det finns ett visst utrymme för att införa sanktionsavgifter i stället för straff på kemikalieområdet, vilket skulle kunna göra det möjligt att förenkla och förbättra utformningen av straffbestämmelserna på området i 29 kap. miljöbalken.

Kapitel 7

Kemikalieinspektionen avgränsar sitt yttrande till utredningens allmänna överväganden och slutsatser om utformningen av straffbestämmelser i kapitel 7.

Kemikalieinspektionen instämmer i utredningens bedömning att det kan finnas ett visst värde i att den lagstiftning som straffbelägger överträdelser av normer i EU-förordningar ges en mer enhetlig utformning än idag, men att det inte är möjligt att alltid tillämpa samma teknik eller metoder vid utformningen av straffbestämmelser. Såsom utredningen konstaterar kan normerna i EU-förordningar skilja sig på många olika sätt, bland annat såvitt avser mängden EU-förordningar som berörs och komplexiteten i regelverket, vilket påverkar utformningen av bestämmelserna.

En särskild utmaning vid utformningen av straffbestämmelser i 29 kap. miljöbalken är att kapitlet innehåller bestämmelser som avser överträdelser av regler som gäller för vitt skilda verksamheter och åtgärder, och för vilka handlingsnormerna finns i ett stort antal EU-förordningar och författningar på olika nivåer. Kemikalieområdet regleras huvudsakligen i EU-förordningar medan exempelvis ordningsföreskrifter för

skyddade områden kan finnas i kommunala föreskrifter. Det kan i det sammanhanget påpekas att även EU-förordningar har handlingsnormer på olika nivåer när vissa frågor har överlåtit till EU-kommissionen och regleras i delegerade förordningar och genomförandeförordningar, vilket kan behöva beaktas när man utformar straffbestämmelser för överträdelser av normerna.

Frågor som rör tillämpningen av straffbestämmelserna på kemikalieområdet i 29 kap. miljöbalken kommer ofta upp inom ramen för Kemikalieinspektionens tillsyn och rådgivning. Erfarenheterna visar att bestämmelserna många gånger brister i läsbarhet och tillgänglighet. När Kemikalieinspektionen har gjort en åtsalsanmälan har Åklagarmyndigheten i vissa fall ifrågasatt att ett allmänt hållet blankettstraffbud är förenligt med legalitetsprincipen och därför valt att inte inleda någon förundersökning. Att utredningen nu lämnar förslag till tekniker och metoder för utformningen av straffbestämmelser om överträdelser av EU-förordningar i syfte att stärka såväl rättssäkerhet som effektivitet är därför välkommet.

Kemikalieinspektionen delar utredningens bedömning i fråga om behovet av att innan valet av metod för utformningen övervägs, ta ställning till om överträdelser av de EU-rättsliga normerna bör vara kriminaliserade eller om en annan mindre ingripande sanktion kan användas. Skälet som anges är att bedömningen av om sanktionsformen ska användas kan ha betydelse i det senare skedet när en straffbestämmelse ska utformas.

Kemikalieinspektionen har i flera sammanhang framfört att det finns ett visst utrymme för att ersätta straffbestämmelser på kemikalieområdet med sanktionsavgifter. Kemikalieinspektionen bedömer att en sådan förändring skulle kunna göra det möjligt att förenkla och förbättra utformningen av straffbestämmelserna på området i 29 kap. miljöbalken.

I detta ärende har generaldirektören Per Ångquist beslutat. Juristen Åsa Wiklund Fredström har varit föredragande.

Per Ångquist

Åsa Wiklund Fredström